בסוד שיח

שאלו שיח

חתום של הרב משה צבי נריה וצילו

ביום ירושלים" התפוצה במוסדות התורה של הציונות הדתית האמרת המשבאות לחול. אין היא אלא עוד ביטוי לתמיכה הדתיות מצד במסדי הזרעון של הכישות המדומות. כתוב האמרת מפרסם בה את מספר הטלפון הנייד שלו, וביודיד קצר הטלה, כי המדובר בזכר מתגיה אריאל הי"ו וישיבת מעלה חבר, לעיונכם.

"ביום שמחתה של ירושלים, צפים ועלים לפני- נו ביתר שאת דברי חז"ל על הפס: שמחות היו רב- לנו בשעריך ירושלים - מי- גרם לרבלינו שיעמדו בשלמות - שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה" (מ- כות ל').

ראוים אנו בעם איך רבים ממקימי המכינה וגי- בורי צבאה עסקי עד לא מכבר בשרוקה והשלשות, ויש שעדיין עוסקים, רק תפיסות הנובעות מכוחה של תורה עמרו ושמרות בשרק, "ואין לנו שייר - רק התורה הזאת". הימם ברוך לכל, שתקשמתה של המד- רינה תלויה בכיצוי מעמדה הרוחני, בהכרת עמנו את ערכו, ובהגברת חיילים לתורה.

רבים מאתינו בני נשארים בשל המלחמה יום יום שעה שעה. מי במערכות המלחמה, ומי באזורים החיים ונוסעים בשארן בכביש ארצנו, מתוך מסירות, עצמה, ולעיתים גם כאב.

למלחמה זו נקראים כולנו להתגייס לא בצורה המעשים רווקא, אלא בעיקר בצורה הרוחנים לה- עמיד את שערי ירושלים על תילמו "מי גרם לרב- לינו שיעמדו במלחמתה שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה".

ובאן המקום להודות, בצער רב, שמצבנו בתחום זה רחוק מלהיות משביע רצון, בעיקר בנוגע לבני העזרים. מאז ומעולם עסק עם ישראל בתורה, יומם ולילה, ובכך מצא את מנוחתו, את עצמתו. לא היה מעולם בישראל עיסוק בלימודי חול באופן רשמי, מסודר, בכמות ואיכות שכזו, וראי לא בגיל כזה. לא בישיבותיהם של משה רבינו ויהושע בן נון, לא בזמן התנאים והאמוראים, ולא בכל קהילות ישראל לדור רותיהם.

בדורות האחרונים, אמנם הצליחה הנהגת החסכ- לה לשנע בעולם התורה, אך מעולם לא התקבלה על כך הסכמה ורבשפהה רשמית. והנה, בדורנו ניתן לומר, לשרבה הצער, שהנהגת החסכלה הצליחה לה- כניע את עולם התורה לא רק שהצליחה לקרוא- מתורה רבים מבני ברודות האחרונים, אלא אף הצ- ליחה להכניס לבית המדרש ולהתגלל בו בקביעות, אף לקבל לגיטימציה וחכשר לכתחילה, עד שכי- שיעיו לשעון כבנו-לימודי חול בגיל הנעורים נחשב כמעט לשרשה. גם המספרים מדברים בעד עצמם: יש למעלה מ-70 (!) מוסדות חינוך לבגל התיכון, רק שתי (!) ישיבות קטנות, זנם הן קטנות מאד בכמותן. נבון אמנם, שלימוד תורה כל היום אינו מתאים לכל אחד, אך האם מבין אלפי תלמידים בכל שעתון, רק בודדים מתאימים ללימוד תורה?

האמת צריכה להאמר: הרב נריה זצ"ל אינו "אבי הישיבות התיכוניות". הרב נריה הקים את כפר הרא"ה כישיבה קטנה, ללא לימודי חול כלל. רק הרא"ה כישיבה קטנה, ללא לימודי חול כלל. רק מאוחר יותר, בשל לחץ של ההורים, ובדיעבד נמוך, הפכה כפר הרא"ה לישיבה תיכונית ובעקבותיה הר קמו כל השאר כישיבות תיכוניות. באחרית ימיו, עת החלה התעוררות להקמת ישיבה קטנה, תחם הרב נריה על קריאה (מצויה בידי) להשנות תלמידים לעיסוק בתורה בשורה, למרות היותו ראש ישיבה תיכונית ואבי הישיבות התיכוניות!

ידע אני מספרות מהימנים, שרעתם של מרנן ורבנן, מרן ראש הישיבה הרב שפירא שליט"א ומרן הראשל"צ הרב אליהו שליט"א, ייבדלו לחיים ארך כים, אינה נוחה כלל מהמצב הנוכחי, אלא שהם בנר- עים מכל מיני סיבות לשתול בעניין, סיבות שתמציתן - הדור אינו מוכשר לכך.

אל לנו, אם כן, להיתלות באילנות גדולים, לא ברב נריה זצ"ל, ולא ברבותינו יבדל"א - אין הרבר תלוי אלא בנו אנחנו הדור שלא הוכשר האם אנחנו נביר בשעות זו, שנעשתה לנו כחיתר נפוד, ונראה לרבותינו שאכשר דרא, יראו הדברים אחרת, או כמ"ל.

אין קטרת הדברים להמעיט בחשיבותן של הי- שיבות התיכוניות, שאותן האת ראשיהן עלינו להע- ריך ולהוקיר ולראנו להמשך מפעל זה, פיתחו ישנשרנו. ממילא, אכן, אין הישיבות הקטנה מתאי- מות לרבים מבני הנוער, חלקו שבחינה רוחנית, וח- לקו מבחינה לימודית. אך אלו שמתאימים לעיסוק בתורה בטורת יבאיכות, האם יש לנו היתר לבשלם מתורתה האם יש מי שיכול להתנגר לישי- בות קטנות בטענה שרובי התורה שם יפגע במוס- ריות אחריכם מי לוקח על עצמו אחריות כזו נגרן הרבר, שגם מישיבה תיכונית אפשר לצאת ת"ח, האם יש לנו היתר להמשיך בכך? הלא לתלמר תורה אין שיעור, ואם יצאו תלמידי חכמים, הרי יכלו להיות גדולים הרבה יותר, באיכות ובכמות! האם יש מי שיטען שאין צורך בלימודי רשאה כרי וזן שיש קורסי חובשים?

עלינו לחתעשות להתגעד מהמצרבלות, מהריע- בר, להכיר בביזנויות אליה נקלענו, משום שכנסת ישראל תלמידי חכמים שבכל הדורות, לא יסלוח לנו על אי מילוי חובה בסיסית זו, שאת הברכה שורא נושאת בחובה לעם ישראל אי אפשר כלל לשער.

יתכן שיש שאינם מאמינים שאכן המצב ניתן לשינוי, שכבי נדר אינם מסוגלים לעמוד במשימה זו. צריך לראות את הישיבות הקטנות הקיימות, כרי להבין איזה עושר בתוכי, ושמחה, ובריאות נפ- שית, מתלמרים הנעדים האלה. מתוך בנין רוחני הקטנה "שדרשה" בירושלים או סיום שלושת הבנות ומסכת. שכח ביעון מעמיק ובבקיאות בישיבה מעלה חבר, הן מקור לשמחה ולתקוה לאומה כולה, והן רק רוגמא לשינוי המהתי שיכול וחייב להתחר- לל.

עלינו להכיר בנדיצות העניין ובאפשרותנו - לתי- מוך, לעידוד, לשרטם, להמנות עוד ועוד תלמידים למוסרות הקיימים ובעתיד להקים מוסרות נוספים. למען נוכל להגישיר מבטינו לנרולי האומה לרודי- תיה, ולמרנן הרבנן שליט"א יבהל"א, ביריעה שאכן הננו ראויים להיקרא תלמידיהם ממשיכי דרכם בא- נשים בכך.

ב. טלפון לתגובות - 054-591263.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

להתפלל בלי לצער אחרים

בית הכנסת איט מעשן.

ילדים קטנים שאינם שקטים, אנא אל תביא. ילד שקט מותר להביא, אך אם הוא מתחיל להרעיש, אנא הוציאהו מיד, אפילו באמצע שמונה עשרה, וביחוד באמצע שמונה עשרה.

בית הכנסת איט מעודן.

שיחת רעים והשלה, אנא בחוץ, "ה' הטוב יכפר". אך אם הגר משוחה בפנים ומפריע למתפללים, לא כשות שהם יכפרו. אם השיחה אינה נוגעת לתיקוי, ואי אפשר לצאת החוצה, אנא שוחה בלחש מקסימ- לי, "ה' הטוב יכפר".

בית הכנסת איט נגרזה.

את הכסא והשלה סגור בשקט, בלי לרשוק בקול רעש.

בית הכנסת איט נמרז לעבודות יומות.

סירורים אנא החזר למקום בעצמך, הגבאים אינם עבריס שלך.

בית הכנסת איט לשכת סעד.

את התעבות שלך שלם, ואל תקיים מצוות בכסף שאינו שלך.

בית הכנסת איט לשכת אדמו"ר.

אל העשה "מי שברך" ארוך, ממילא איש אינו מקשיב. המתמיד לוחבר על "מי שברך", תבוא עליו ברכה. תחום כסף לבית הכנסת כשהנך עולה, ואני מבטיח לך שרבונו של עולם ירבך אותך, בלי תוכי רת של הגבאי.

בית הכנסת איט "שטיבל".

אירחת לתפילה, עשה תשובה, ואל תארגן לך חוזת הש"ץ פרטית, המעכבת אנשים מלצאת וגור- מת "שירחא רציבורא".

בית הכנסת איט אמיתה בחיוכה.

אל תצעק בקולי קולות "יישר כח" לעולה לתורה או לשליח הציבור. הוא ישמח יותר אם תאמר לו זאת בשקט ובחיוך.

בית הכנסת איט לשכת אינפורמציה.

הודעות לציבור, השתדל, ככל האפשר, לרשום על לוח המודעות.

בית הכנסת איט חייב פארק.

תפילה בלחש, היא כשמה בלחש. חוזל אמרו שאין להתפלל שמונה עשרה בקול רם בגמחות מת- פללים אחרים, כי אין אדם רשאי להגביר כוונתו על חשבון כוונתם של אחרים. אל תבה כף בכף באמצע שמונה עשרה כדי "לנרש חיצונים", שאל מקובלים איך להשיג אותה תוצאה בלי להרעיש.

אם הגר ראוה פנים חדשות בבית הכנסת, חייב לעברו, להושם לו יד בגבריה ישאל לשלומו. וגם פנים ישנות יהיו בעינך כחדשות.

אם יש לך "חוזק" וגם להתרך יש, ותתר לו. זכות הוותיתר תניעיל לעילוי נשמת הנפטר יותר מזכות התפילה.

שיעור תורה אינו חשוב פחות מקונצרט. אל תיי- כנס אחרי התפילה, ואל תבא לשני הסוף.

אם אתה מחפש אתגרים בין אדם לחבירו, בוא לבית הכנסת.

אם אתה מחפש אתגרים בין אדם לה', קיים את אלו שהם בין אדם לחבירו, גם הם רצון ה'.

עורכת המוסף: נעמי גולן